

PRITARTA

Vilniaus savivaldybės
Grigiškių gimnazijos Metodinės tarybos
2016 m. rugsėjo 4 d. posėdžio nutarimu,
protokolu Nr. 3

PATVIRTINTA

Vilniaus savivaldybės
Grigiškių gimnazijos direktorės
2016 m. rugsėjo 5 d.
įsakymu Nr.V -259

VILNIAUS SAVIVALDYBĖS GRIGIŠKIŲ GIMNAZIJOS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMO IR UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gabių ir talentingų vaikų tvarkos aprašo (toliau – aprašas) paskirtis – užtikrinti gabių vaikų gabumų atskleidimą ir visavertį ugdymą: plėtoti gebėjimus ir polinkius, sudaryti socialines ir edukacines ugdymo(si) sąlygas.

2. Parašas parengtas vadovaujantis Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo strategija patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. ruodžio 29d. įsakymu ISAK-2667, Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK- 105, 2013 – 2017 mokslo metų mokyklos veiklos strategija.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Gabūs vaikai – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas (individualiai testuojamų standartizuotais intelekto testais intelekto koeficientas yra du standartiniai nuokrypiai ar daugiau nei vidurkis). Turėdami šiuos intelektualius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniiais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

Talentingi vaikai – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.

5. Veiksmų plano įgyvendinimas remiasi šiais principais:

5.1. prieinamumo – kai visiems gabiems ir talentingiems vaikams nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, gyvenamosios vietos, mokyklos tipo, amžiaus, lyties, kalbinės aplinkos sudaromos sąlygos gauti jų poreikius atitinkantį ugdymą;

5.2. paslaugų tęstinumo – kai gabių vaikų paieška, atpažinimas ir ugdymas sudaro vientisą interaktyvią seką;

5.3. atsakomybės ir kompetencijos – gabių vaikų paiešką, atpažinimą ir ugdymą vykdo kvalifikuoti specialistai, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantys kokybišką švietimo pagalbą.

5. Atlikus Grigiškių vidurinės mokyklos veiklos kokybės įsivertinimą, paaiškėjo tobulintina sritis: gabių vaikų ugdymas.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Šio aprašo tikslas – užtikrinti gabių mokinių gabumų atskleidimą ir visavertį ugdymą, plėtojantį gebėjimus ir polinkius. sudarant edukacines, psichologines, socialines sąlygas.

7. Tikslui pasiekti keliami uždaviniai:

- 7.1. suteikti mokytojams specialių profesinių kompetencijų darbui su gabiais mokiniais;
- 7.2. identifikuoti gabius mokinius;
- 7.3. pritaikyti ugdymo turinį, aplinką gabių vaikų poreikiams
- 7.4. gerinti švietimo pagalbos gabiems ir talentingiems vaikams kokybę;
- 7.5. ugdyti, plėtoti gabių mokinių galias bei skatinti juos aktyviai dalyvauti miesto, šalies projektuose, olimpiadose;
- 7.6. skatinti mokinių tėvus aktyviai dalyvauti gimnazijos veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus;
- 7.7. organizuoti gabių mokinių skatinimo priemones.

III. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMAS

8. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas apima šių vaikų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą, diferencijavimą ir turtinimą.

8.1. Gabių vaikų atpažinimas:

10.1. gabūs vaikai atpažįstami asmenine tėvų ir mokytojų iniciatyva. Tėvai ir mokytojai subjektyviai taiko įvairius gabumų atpažinimo kriterijus. Vieni iš naudojamų kriterijų – geri mokymosi rezultatai ir pasiekimai mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose, kituose tikslinės paskirties renginiuose;

10.2. taikomi adaptuoti ir standartizuoti gabių mokinių poreikius identifikuojantys instrumentai, testai, tyrimai;

10.3. priešmokyklinio amžiaus gabūs vaikai atpažįstami pagal intelektinius gebėjimus bei pasitelkiant psichologo, tėvų ir mokytojų įvertinimo išvadas (priedai 1, 2, 3);

10.4. pradinių klasių gabių mokinių veiklos stebėjimas (kas pusmetį fiksuojama mokinių veiklos pažanga);

10.5. gabių mokinių sąrašai pristatomi Mokytojų tarybos posėdžiuose.

10.6. meniai gabių ir talentingų vaikų atpažinimą, jų meninių gebėjimų atskleidimą atlieka pagal įvairias gabių vaikų paieškos sistemas ir meninio gebėjimo atskleidimo metodikas.

10.7. gabių mokinių sąrašai pristatomi Mokytojų tarybos posėdžiuose.

8.2. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas spartinamas:

8.2.1. pagal pedagoginių psichologinių tarnybų specialistų rekomendacijas anksčiau pradėdant dalyvauti pradinio ugdymo programose;

8.2.2. priešmokykliniame, pradiniame ir pagrindiniame ugdyme atsižvelgus į mokymosi pasiekimus, gali būti rekomenduojama kelti mokinį į aukštesnę klasę;

8.2.3. teikiama atitinkama mokomoji medžiaga, kai tik mokinys jai yra pasirengęs.

8.3. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas diferencijuojamas, individualizuojamas suteikiant galimybę:

8.3.1. vaikams pagal amžių, gebėjimus ir polinkius rinktis pagilintą, kryptingą dalykų arba jų modulių mokymąsi, diferencijuojant užduotis ir panašiai;

8.3.2. diferencijuoti ir individualizuoti namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;

8.3.3. vadovauti grupės darbui, mokytis padedant silpnesniems mokiniams;

8.3.4. dalį darbų atlikti savarankiškai mokantis namie ar skaitykloje.

8.3.5. teikiama galimybė įsisavinti kursą paties mokinio tempu;

8.3.6. teikiamos papildomos užduotys, siekiant praplėsti žinias ir įgūdžius.

8.4. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas turtinamas:

8.4.1. skiriant papildomas valandas gabių vaikų ugdymui;

8.4.2. sudarant sąlygas gabiems mokiniams teikti pagalbą silpniau besimokantiems mokiniams;

8.4.3. teikiant specialistų pagalbą, organizuojant konsultacijas;

8.4.4. organizuoti įvairius renginius: mokomųjų dalykų savaitės, olimpiadas, konkursus, festivalius, varžybas, konferencijas ir tikslinės paskirties projektus;

- 8.4.5. suteikiama galimybė pasirinkti skirtingoms mokslo sritims gabių vaikų ugdymą įvairiose neformaliojo švietimo mokyklose;
- 8.4.6. organizuojant ekskursijas į įvairias mokslo įstaigas, universitetus, mokslinio tyrimo institutus, bibliotekas, muziejus, edukacines išvykas po Lietuvą bei Europos šalis;
- 8.4.7. sudaryti sąlygas aukštus pasiekimus (ar jų potencialą) ir motyvaciją turintiems vaikams gauti dalykinių ir asmenybės ugdymo žinių, įgyti tokių gebėjimų, kurių jie neturi galimybės įgyti per pamokas.

IV. NUMATOMI REZULTATAI

9. Numatoma, kad įgyvendinus programą bus:
- 9.1. sudaryta ir išbandyta gabių vaikų, pasižyminčių labai aukštu intelektualinių gebėjimų lygiu, atpažinimo ir įvertinimo metodika;
- 9.2. organizuota nuolatinė gabių ir talentingų vaikų bei jaunimo stebėseną, vykdomi tyrimai;
- 9.3. teisės aktų nustatyta tvarka finansuojami gabieji ir talentingiems vaikams ugdyti skirti projektai, išvykos;
- 9.4. organizuojami konkursai ir dalykinės olimpiados; jaunųjų mokslininkų ugdymo projektai;
- 9.5. organizuojami menams ir mokslui bei kitoms sritims gabių ir talentingų vaikų renginiai;
- 9.6. mokytojai, pasitobulinę profesinę kompetenciją ir gebėjimus pritaikyti ugdymo turinį pagal gabių ir talentingų vaikų poreikius, taiko ir tobulina individualius ugdymo metodus;
- 9.7. gabių ir talentingų vaikų dalyvavimas bei pasiekimai skelbiami mokyklos internetinėje svetainėje, mokyklos stenduose

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Tvarkos rengėjai – 2016 m Vilniaus savivaldybės Grigiškių gimnazijos direktoriaus įsakymu Nr. V- sudaryta darbo grupė.
13. Už aprašo įgyvendinimą atsakingi Grigiškių gimnazijos mokytojai ir kiti specialistai.
15. Kiekvienais mokslo metais iki rugsėjo 15 d. metodinė taryba rengia gabių ir talentingų mokinių ugdymo veiklos planą, kuriuo vadovaujantis vyksta gabių ir talentingų mokinių ugdymosi organizavimas.
14. Kiekvienais mokslo metais birželio mėnesį, pedagogų tarybos posėdyje, mokyklos metodinei tarybai organizuoti išanalizuotos medžiagos (apklausų, pamokų stebėjimo rezultatų) bei kitos metodinės medžiagos sklaidą (literatūros, video medžiagos) apie kokybišką gabių mokinių ugdymosi organizavimą.
16. Aprašo įgyvendinimas atsispindi gimnazijos veiklos plane.
-

ANKETA PEDAGOGAMS
GABIŲ VAIKŲ ATPAŽINIMAS IR UGDYMAS PRIEŠMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Gerbiami pedagogai,

Prašome atsakyti į šios anketos klausimus. Ja norima sužinoti Jūsų požiūrį į gabių vaikų ugdymą.

Pedagoginio darbo stažas.....

Data.....

1. Koks vaikas, Jūsų manymu, yra gabus? Kaip jį atskiriate iš grupės vaikų?

- a) aktyvus, žingeidus;
- b) išsiskiriantis iš bendraamžių;
- c) komunikabilus;
- d) savarankiškas;
- e) dėmesingas.

2. Kokios srities vaikų gebėjimai dažniausiai pasireiškia? Parašykite.

- a) protiniai gebėjimai;
- b) kūrybiniai gebėjimai;
- c) gebėjimai meno srityje;
- d) gebėjimai socialinėje srityje.

3. Kaip konkrečiai ugdote vaikų gebėjimus?

- a) įvairesne veikla (lankome teatrus, parodas ir pan.);
- b) skatinimu;
- c) sudėtingesnėmis užduotimis;
- d) dirbdami individualiai.

4. Ar kuriate gabiems vaikams atskiras užduotis, parengiate skirtingas priemones? Pažymėkite.

TAIP

KARTAIS

NE

5. Ar skiriate papildomai laiko gabiems vaikams ugdyti?

TAIP

KARTAIS

NE

6. Kokiais metodais dažniausiai puoselėjate vaiko gabumus?

- a) žaidimu
- b) pokalbiu;
- c) stebėjimais;
- d) eksperimentais;
- e) kita (parašykite).....

7. Ar piešinys jums „kalba“ apie vaiko įgimus gabumus, talentus?

TAIP

KARTAIS

NE

8. Ar duodate papildomus užduotis vaikams, kad geriau save realizuotų? Pažymėkite.

TAIP

KARTAIS

NE

9. Ar dažnai koreguojate vaiko veiklą? Pažymėkite.

TAIP

KARTAIS

NE

Dėkojame už atsakymus

ANKETA TĒVAMS

Vaiko vards pavardē.....

GABIŲ VAIKŲ ATPAŽINIMAS IR UGDYMAS PRIEŠMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Gerbiami tėveliai, sėkmingam vaiko ugdymui labai svarbi ne tik švietimo specialistų, bet ir Jūsų, tėvų, nuomonė apie vaikų ugdymą. Ši anketa skirta tam, kad geriau pažintume Jūsų vaiką ir sužinotume Jūsų požiūrį į gabių vaikų ugdymą.

1. Ar Jūsų vaikas labai aktyvus?
 - a) viskuo domisi, daug klausinėja;
 - b) ilgai stebi aplinką, ar kokį nors reiškini;
 - c) mėgsta būti vienas;
 - d) pats tyrinėja, ardo daiktus, žaislus;
 - e) kita (parašykite).....

2. Ar Jūsų vaikas mėgsta fantazuoti?

TAIP	NE
------	----

3. Ar Jūsų vaikas mėgsta pasakyti kažką labai įmantraus, jis tiesiog „gaudo“ tokius ypatingus žodžius?

TAIP	KARTAIS	NE
------	---------	----

4. Kokių ypatingų gabumų turi Jūsų vaikas?
 - a) protinių gebėjimų;
 - b) kūrybinių gebėjimų;
 - c) gebėjimų meno srityje;
 - d) gebėjimų socialinėje srityje (gebėjimas kokybiškai vadovauti).

5. Kokia veikla dažniausiai užsiima Jūsų vaikas?
 - a) piešimas, rankdarbiai, kūryba;
 - b) įvairūs žaidimai;
 - c) TV, kompiuteris;
 - d) šoka, dainuoja, deklamuoja.

6. Ar Jūsų vaikas mėgsta kažkuo išsiskirti iš savo bendraamžių grupės?

TAIP	KARTAIS	NE
------	---------	----

7. Kokio amžiaus Jūsų vaikas pradėjo tarti pirmuosius skiemenis, kalbėti?

Iki 1 metų	1 – 1,5 metų	3 metų
------------	--------------	--------

8. Ką piešia Jūsų vaikas?
 - a) žmones;
 - b) įvairias figūras;
 - c) gamtą;
 - d) viską;
 - e) daiktus (negyvi daiktai).

9. Kaip ugdote vaiko ypatingus gebėjimus, talentus?
 - a) bendraudami su vaiku;
 - b) skatindami įvairia veikla;
 - c) kūrybingumu;
 - d) dalyvaudami papildomoje veikloje;
 - e) niekaip.

Dėkojame už atsakymus

ANKETA PEDAGOGAMS

Šia anketa norima daugiau sužinoti apie Jūsų ugdytinių gabumus, kad galėtume padėti juos ugdyti jau priešmokykliniame amžiuje. Tai teiginiai, nusakantys kurią nors asmens savybę. Prašome vertinti kiekvieną ugdytinį, pažymint pliusu jam tinkamą teiginį lentelėje.

Data.....

Vaiko vardas pavardė.....

Eil. Nr.	Teiginiai	Visada	Dažnai	Kartais	Retai
1.	Smalsus(si), užduoda daug klausimų.				
2.	Žodynas turtingesnis nei bendraamžių.				
3.	Drąsiai reiškia savo nuomonę.				
4.	Turi gerą atmintį.				
5.	Turtinga vaizduotė.				
6.	Būdingas lankstus mąstymas.				
7.	Eksperimentuoja, grupuoja, analizuoja ir interpretuoja.				
8.	Diskusijose gina savo nuomonę.				
9.	Noriai atlieka užduotis, siekia tobulumo.				
10.	Savo klausimais glumina mokytojus, tėvus.				
11.	Noriai imasi naujų užduočių.				
12.	Išmoksta labai greitai ir lengvai.				
13.	Įsitraukia į įdomias užduotis.				
14.	Mėgsta būti grupėje, bendrauti.				
15.	Labai susidomi ir patiria malonumą aktyviai dalyvaudamas(a) meninėje veikloje.				
16.	Planuoja savo piešinius, išlaiko proporcijas.				
17.	Savo darbuose rodo daug originalumo.				
18.	Mėgsta kurti meną įvairiomis priemonėmis.				
19.	Turi gerą muzikinę klausą. Lengvai įsimena dainų melodijas.				
20.	Geriau negu kiti dainuoja, jaučia ir išlaiko ritmą ir melodiją.				
21.	Gerai sekasi organizuoti įvairius žaidimus bei užsiėmimus.				
22.	Pastabus, greitai pamato prieštaravimus.				
23.	Yra energingas. Turi daug idėjų.				
24.	Sugeba vadovauti grupei.				
25.	Jeigu kuo tiki, tai visas jėgas sutelkia tos idėjos įgyvendinimui.				

Dėkojame už atsakymus

PATVIRTINTA
 Vilniaus savivaldybės
 Grigiškių gimnazijos direktorės
 2016 m. rugsėjo 22 d.
 įsakymu Nr.V -279

**VILNIAUS SAVIVALDYBĖS GRIGIŠKIŲ GIMNAZIJOS
 GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO VEIKLOS PLANAS
 2016-2018 M. M.**

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Laikas	Laukiami rezultatai	Atsakingas	Atsiskaitoma
1.	Sudaryti neformalius gabių mokinių sąrašus.	Per mokslo metus	Paaškęs gabių vaikų ir jaunimo skaičius gimnazijoje.	Metodinė taryba	Metodinės tarybos posėdžiai
2.	Organizuoti gabių mokinių apklausą apie jų ugdymosi organizavimą	Per mokslo metus	Bus tiriamas poreikių tenkinimas. Pagerės gabių mokinių ugdymas	Psichologas	Metodinės tarybos posėdžiai
3.	Parenti informacinį lankstinuką tėvams „Gabių mokinių tipai, atpažinimo būdai.“	Sausis	Bus vykdomas tėvų pedagoginis švietimas.	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui Ala Vakar, Metodinė taryba	Metodinės tarybos posėdžiai
4.	Suderinti neformalaus ugdymo ir pamokinės veiklos turinį, siekiant ugdyti mokinių sportinius, meninius, kalbinius ir mokslinius gebėjimus	Metų pradžia	Ugdymo procesas mokykloje tenkins mokinių ir tėvų poreikius.	Dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai
5.	Atsižvelgiant į mokinių gabumus ir pomėgius skatinti gabius mokinius aktyviai dalyvauti mokyklos kultūriniam gyvenimui, įsijungti į neformalų švietimą, realizuoti savo galimybes ir gebėjimus rajono ir respublikos mastu organizuojamuose	Nuolat	Ugdymo procesas mokykloje tenkins mokinių ir tėvų poreikius.	Klasės auklėtojai, dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai

	renginiuose, akcijose.				
6.	Skatinti gabius mokinius dalyvauti mokyklos, miesto, respublikinėse olimpiadose, viktorinose, varžybose, konkursuose.	Pagal atskirą grafiką	Mokiniam bus sudarytos sąlygos dalyvauti rajono, respublikiniuose renginiuose, užsiimti kūrybine saviraiška	Dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai
7.	Organizuoti mokykloje tarptautinį matematikos, gamtamokslinį ir užsienio kalbos konkursą „KENGŪRA“				
8.	Dalyvauti Nacionaliniame matematinio ir gamtamokslinio raštingumo konkurse 2015 m.				
9.	Organizuoti mokykloje IT konkursą „BEBRAS“				
10.	Organizuoti mokykloje skaitovų konkursus				
11.	Dalyvauti Vilniaus miesto dalykų olimpiadose ir konkursuose				
12.	Organizuoti konsultacijas gabiams mokiniams (pagal poreikius)	Nuolat	Ugdymo procesas mokykloje tenkins mokinių ir tėvų poreikius	Direktoriaus pavaduotojos ugdymui	Mokytojų tarybos posėdžiai
13.	Diferencijuoti ir individualizuoti gabiams mokiniams metodus ir užduotis pamokose.	Nuolat	Gilės mokinių žinios, gebėjimai ir igūdžiai.	Dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai
14.	Skatinti mokytojus dalyvauti paskaitose gabių mokinių ugdymo klausimais	Per mokslo metus	Padėti mokytojams identifikuoti gabius mokinius	Direktoriaus pavaduotojos ugdymui	Metodinių grupių posėdžiai
15.	Tobulinti mokomųjų dalykų ugdymo turinį pritaikant gabiams mokiniams	Nuolat	Pakoreguotas ugdymo turinys	Dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai
16.	Taikyti pažangiausius pedagoginius, akyviusius ugdymosi metodus organizuojant ugdymo procesą	Nuolat	Pakoreguotas ugdymo turinys	Dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai

17.	Gabių mokinių ugdymo rezultatus aptarti analizuojant pirmojo pusmečio pažangumo situaciją. Numatyti rekomendacijas.	Sausis	Bus įvertinti mokinių gebėjimai	Dalykų mokytojai	Mokytojų tarybos posėdžiai
18.	Dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo kursuose ir seminaruose.	Nuolat	Mokytojai skleis savo žinias ir patirtį	Mokytojai	Pažymėjimai
19.	Organizuoti abiturientams mokomųjų dalykų individualias ir grupines konsultacijas rengiantis brandos egzaminams	Per mokslo metus	Rengiami ir įgyvendinami moky-mai mokiniams, padedantys tobulinti bendrąsias kompetencijas	Dalykų mokytojai	Metodinių grupių posėdžiai
20.	Skleisti informaciją apie perspektyvias profesijas, studijų sąlygas mūsų šalyje ir užsienyje	Nuolat	Sukaupta informacija apie profesijas ir studijas.	Mokytojai Bibliotekininė	Direktoriaus įsakymai
21.	Rinkti informaciją ir teikti mokiniams apie atvirų durų dienas kolegijose, universitetuose, profesinėse mokyklose	Nuolat		Profesinio orientavimo darbo grupė	Stendai, internetinė svetainė
22.	Ugdymo plane numatyti modulius ir papildomas valandas gabių mokinių ugdymui.	Gegužė	Ugdymo procesas mokykloje tenkins mokinių ir tėvų poreikius.	Darbo grupė	Mokytojų tarybos posėdžiai
23.	Talpinti informaciją apie gabių mokinių pasiekimus internetinėje svetainėje	Nuolat	Kuriamas teigiamas gimnazijos įvaizdis	Pavaduotoja ugdymui, Dalykų mokytojai	Padėkos, Diplamai